

BRIDGE I KLARSKRIFT - IGEN

Min första idol i bridgens värld var utan tvekan Sven Welith som i början på 60-talet var kung, åtminstone på Malmö Bridgeklubb. Svens bok ”Bridge i klarskrift” var inte den bok för nybörjare som jag kom över, men jag läste den lite senare med stor behållning.

Svens bridgespalt varje lördag i Skånska Dagladet var en höjdare, det tyckte alla på den tiden, som tyvärr gick förlorad när tidningen inte längre hade råd med oss bridgespelare.

Snart växte jag upp och fick nya idoler. Jag minns min första ÅR-träff som jag inte ens spelade. Jag satt bakom Peo Sundelin hela tävlingen och jag minns inte ens att det tog lång tid. Däremot minns jag mycket väl att jag påpekade för Peo att han kunde ha valt ett annat (läs bättre) spelsätt på en bricka. Jag måste dock erkänna att jag inte längre kommer ihåg om jag hade rätt eller inte...

Jag har valt att namnge detta arbete, ett program för landslagsaspiranter, efter Svens bok av flera skäl. Dels för att hedra min idol, men också för att förklara vad jag vill med allt detta. För mig är bridge en hel vetenskap. Ofta snurrar tankarna fortare än pennan och mina resonemang följer då inte alltid den utstakade planen.

Det är svårt för mig att uttrycka allt i klarskrift, men jag har i alla fall försökt, så gott jag kan. Är det något ni undrar över får ni gärna höra av er.

Jag vill tacka dem som hjälpt till med arbetet genom att läsa, och ge synpunkter på, innehållet. Det har inneburit att de värsta grodorna är borta. Ett särskilt tack till David Bryder.

Mats Nilslund

Obegränsade tillgångar

Det finns inga kända gränser för hur långt två spelare kan nå som medspelare i bridge. De strategiska medel som finns att arbeta med är system, samspelthet och kvaliteter. Systemet är metoder i budgivning och spel. Samspeltheten ligger mest på det mentala planet. Spelarna i paret måste vara i harmoni för att utveckla och genomföra sin strategi. Kvaliteter är de många egenskaper som man kan tillägna sig eller vidareutveckla för att bli en bättre bridgespelare och ett starkare par.

Den spelare som ser fram emot nästa match med tillförsikt, medveten om att hans par är så väl förberett som det går, känner ingen gräns för vad som kan klaras av. Det finns obegränsade resurser och inga svagheter. Det finns en grund för positiva tankar.

1	STRATEGI – ERT BUDSYSTEM.....	3
1.1	BRIDGE I VÄRLDSKLASS	3
1.2	ETT PARTNERSKAP.....	3
1.3	ERA METODER	3
1.4	POSITIVA VIBRATIONER.....	4
2	STRATEGI - BRIDGEFILOSOFI.....	5
2.1	INFORMATIONSLÖDET.....	6
2.2	BUDGIVNINGENS BALANS	7
2.3	POSITIONSFAKTORN.....	8
2.4	HITTA EN TRUMFFÄRG.....	9
2.5	SAMARBETE I BUDGIVNINGEN	11
2.6	SPÄRRANDE BUD	11
2.7	KRÅNGLIGT ELLER ENKELT	12
2.8	UTSPEL OCH SPEL	12
3	STRATEGI – ANALYS AV DET EGNA SYSTEMET	14
3.1	EN STRATEGISK PLAN	14
3.2	VEM ÄR KAPTEN?	14
3.3	HUR MYCKET SKALL MAN SKRIVA.....	15
3.4	SYSTEMET	15
4	STRATEGI – MENTALA OCH PSYKOLOGISKA ASPEKTER.....	16
4.1	SPELAREN.....	16
4.2	PARET.....	20
5	STRATEGI – FÖRBEREDELSE	23
5.2	STRATEGI OCH TAKTIK – LAGET OCH LEDARNAS ROLLER	24
6	MENTALA FÖRBEREDELSE INFÖR EN TÄVLING.....	26
6.1	MÅLHANTERING.....	26
7	GENOMFÖRANDET AV TÄVLINGEN	27

1 STRATEGI – ERT BUDSYSTEM

1.1 *Bridge i världsklass*

Vad skiljer en bridgespelare i världseliten från en spelare i svensk elitklass? Många skulle på den frågan svara att det stora flertalet spelare i världseliten är bridgeproffs. De lever på bridge, kan skaffa en oerhörd rutin och har mycket tid till sitt förfogande, medan vi normala svenskar har arbete och familj vilket begränsar möjligheterna.

Ovanstående är en del av sanningen. Det krävs ett antal olika kvaliteter hos spelarna för att nå den absoluta toppen. Utan en rejäl satsning på ett partnerskap och insikt om vad som måste göras kan varken amatör eller proffs ta det sista steget.

Som före detta schackspelare har jag lärt mig att använda begreppen strategi och taktik. Det strategiska är planerandet, taktik är genomförandet, av en uppgift. Översatt till bridge är den strategiska delen systemuppbyggnad, träning och mentala förberedelser inför en tävling. Taktik är själva tävlingsdelen; uppladdning, matchning av laget samt spelet - match för match eller giv för giv.

”*Bridge i Klarskrift*” kan ge ett stöd till spelarna i ett par som vill komma vidare på vägen till världseliten. Om du och din partner är ett etablerat par kan det finnas steg i programmet som ni redan har klarat av. Det är ingen nackdel, men sitt inte fastlåst i gamla tankebanor, det är dags att gå vidare till nästa nivå.

1.2 *Ett partnerskap*

En förutsättning för ett lyckat och långt partnerskap är att det också finns en genuin ömsesidig respekt. Spelarna i ett par behöver inte vara lika, vare sig när det gäller temperament eller budstil, men för att lyckas är det viktigt att man strävar mot ett gemensamt mål och har samma ambitionsnivå.

Alla kan utvecklas och tillägna sig nya kvaliteter, men ingen antar en ny personlighet genom att få en ny partner. Man måste kunna acceptera varandras egenheter, såväl bridgemässiga som andra.

Man måste också ha tid. Förberedelser och träning tar i sig mycket tid, men ännu mer tid tar det för ett redan etablerat par att utvecklas och närma sig den absoluta toppen.

1.3 *Era metoder*

Vi svenskar är mycket medvetna om systemfrågor och på det sättet väl förberedda att möta motståndare med varierande system. Man skall däremot inte överdriva betydelsen av vilket grundsystem man väljer att spela. Avsikten med detta program är inte att ni skall byta system eller förändra era metoder.

Genomgången av system och metoder kommer att ske på ett budfilosofiskt plan. Meningen är inte heller att det skall läsas som underhållning utan snarare vara en signal att dels jämföra dina erfarenheter med mina och att få dig och din partner att diskutera bridge på en strategisk nivå.

Naturligtvis begär jag inte att ni därvidlag skall idka högläsning tillsammans. Det finns mycket i det jag skrivit som är elementärt och grundläggande, men det som är självklart för många kanske för någon är helt nytt. Jag hoppas att det för alla finns en del guldkorn, eller åtminstone tankeställare, i innehållet.

Det mest praktiska är väl att läsa var för sig och att sedan gå igenom de punkter som man tycker är värda en diskussion.

1.4 Positiva vibrationer

En sportutövare som hamnat i tillfälligt underläge kan känna att motståndaren fått grepp om nuet, har flyt, tur eller helt enkelt spelar för bra - att man själv inte kan göra något för att bryta denna trend. Plötsligt händer något som bryter trenden och känslan och de negativa vibrationerna är borta lika oförklarligt som de uppträdde.

Vad vi skall försöka göra är att ta bort detta slumpmoment. Många spelare i världstoppen har lärt sig detta och det kan ni också göra. Positiva tankar är en kombination av tillförsikt och självförtroende. Vi måste veta att vi behärskar de situationer som kan uppkomma.

För att bibehålla de positiva tankarna måste en spelare fokusera, tänka enbart på sitt eget spel, och göra det riktiga i varje situation. I golf har spelaren sin strategi och han vet hur hålet skall spelas. Motsvarigheten i bridge är vårt partnerskap och vårt system.

Strategin är spelplanen. Taktik är genomförandet. Rent taktiskt händer det saker hela tiden vid bridgebordet. Övriga och väntade. I de taktiska situationerna har spelaren inte råd att tvivla på förtroendet för system, partner och laget i övrigt.

Att åstadkomma positiva tankar är som regel inte svårt inför en match eller kanske en ny halvlek. Det är mycket svårare att rekonstruera dem om de plötsligt försvinner. Det finns spelare som använder något slags "trigger" för att återställa ordningen. Vad vi strävar efter är att behålla vår positiva inställning från början till slut.

Vad som kan störa de positiva tankarna för en spelare kan kanske vara något som en annan spelare inte alls reagerar på. Vissa reagerar på resultat, otur eller fel på systemet, andra på kommentarer eller tystnad. Vi skall komma tillbaka till detta viktiga ämne.

Kan vi störa motståndarnas positiva tankeverksamhet? Kan vi förlänga den stund när de eventuellt tappar sina positiva vibrationer? Vi kanske får ett par bra spel när de gör något misstag och vi spelar bra. Plötsligt missar vi ett övertrick genom en ren dumhet och de är tillbaka och bjuder på nästa giv en maskslam som går hem. Känns det igen?

1.4.1 Varför blir det så?

Antagligen därför att man låter sig påverkas av vad som händer. Negativa tankar, impulsiva avgöranden, taskiga vibrationer. Allt som inte är bra skall vi försöka ta hand om redan i uppbyggnadsskedet. Vid spelbordet skall du helt enkelt bara utföra det som behöver göras.

1.4.2 Arbetsuppgift:

Vilka mål har ni som spelare?

Kan ni enas om en gemensam målsättning för paret?

Är ni beredda att tillsammans genomföra detta program?

Vilken ambitionsnivå gäller? Vilken tidsplan?

Vill ni jobba helt på egen hand eller behöver ni ytterligare stöd?

2 STRATEGI - BRIDGEFILOSOFI

När du möter ett par i världstoppen är det svårt att vinna. Vi kan säga att du sitter ner för att möta Jeff Meckstroth – Eric Rodwell. Du har tittat på deras system, stark klöver och lite konventioner. Inget konstigt. Ändå är det svårt att vinna emot dem. Varför?

De gör inte många fel. De kan varandra utan och innan. Du vet att de har en tuff och aggressiv spelstil och att Meckstroth ibland hittar på lite udda saker. Det är inget som skrämmer dig, vi kör igång matchen.

På bricka 3 bjuder ni en bra slam som går hem. Lite senare kommer de i 4 hjärter som går bet eftersom det sitter snett, det här går ju bra. De bjuder 1 ru (slaskruter) – 3 NT och du skall spela ut. Du kommer in igen och det ser ut som om det ska på bet. Du missar försvaret eftersom du inte räknade med möjligheten att Jeff hade sexkorts klöver.

Efter din starka öppning bjuder Eric 3 klöver som visar båda lå. Det går två pass till dig och du dubblar. Din partner straffpassar. Jeff försöker med 3 ruter men där har du dam nia fjärde så det dubblar du. Det här blir inte billigt. Men, tyvärr, Jeff har singel klöver och fyrstöd i ruter och kontraktet går hem.

Du blir lite försiktigare och tänker att du inte skall bli lurad igen. Nu händer emellertid ingenting mer. De spelar bra och det känns som ni ingenting kan göra. Detta är ingen mardröm utan bara ett exempel på vad som kan hända. Alla par i världstoppen är bra och alla har sin spelstil, men alla är svåra att vinna emot. Annars vore de inte i toppen.

De dåliga spelen spelar mindre roll. Det som avgjorde matchen var att du förlorade din positiva inställning och ändrade din strategi. Du lät dem ta över.

En del av framgångarna för ”Meckwell” ligger i att de är samspelade och att de behärskar sina metoder. De är psykiskt starka. De är experter på alla delar av bridgespelet och har ett system som ger dem möjligheter att utnyttja sina färdigheter. Dessutom gör de inte många tekniska fel. De har förmågan att behålla koncentrationen.

För att slå dem, måste du helt enkelt bli lika bra eller bättre. Vi skall börja med att studera bridgespelets filosofi. Detta är vad man kallar baskunskaper i all budgivning och grunden för strategi (system och försvar mot deras metoder) och taktik (avgöranden vid bordet).

Bridgefilosofi är egentligen bara en formulering av samlade erfarenheter av spel och praktisk bridge teori. Tillsammans med dina och din partners värderingar är det en bra utgångspunkt för att sedan analysera dina nuvarande metoder.

Alla par du möter har olika metoder. Din uppgift är att finna svagheter i dessa och utnyttja dem. Det är inte alltid man kan finna svagheter i motståndarnas system i förväg, men i stridens hetta kan de dyka upp. Om man försöker utnyttja en svaghet på egen hand, genom att göra något irrationellt, kan det vara partnern som blir lurad. Om man har en gemensam strategi och tränar på det, kan man kanske utnyttja motståndarnas dåliga metoder tillsammans och mer effektivt.

Låt mig ta ett mycket enkelt exempel. Många spelar med inkliv som kan vara allt från 5 poäng till 17 (eller kanske ännu mer). Deras ”hemlighet” är att lyssna på motståndarna för att avgöra hur högt de skulle bjuda. Försvaret mot detta är givetvis att skramla med tomma tunnor när det verkar sitta bra för dem och tvärtom.

I de följande avsnitten går jag igenom olika strategiska moment, och presenterar den filosofi jag tillägnat mig under åren.

2.1 Informationsflödet

Budgivningen, utspelet och spelet gör en bridgegiv. Alla delarna handlar om information. I budgivningen finns två sorters bud, de som avges för att ge information och de som är mer praktiska, till exempel slutbud. De bud som är informativa kan vara mer eller mindre ärligt menade, beroende på din strategi och taktik vid tillfället.

I ett system förekommer bud som lämnar mycket information, lite information eller nästan ingen information alls. Eftersom informationen ges till alla vid bordet är det naturligtvis viktigt att försöka avge information som gynnar den egna sidan.

Finns det svaga punkter i ditt system rent informationsmässigt? Hur vet man vem som tjänar på vilken information? Det går förstås inte att avgöra exakt men man kan säga att det är mer eller mindre troligt, baserat på sannolikheter och hypoteser.

Alla elitspelare är väl medvetna om sannolikheter i spelet. Även om skillnaden mellan 52 och 48 procent är liten, väljer spelföraren oftast den bättre chansen. På samma sätt måste man ta hänsyn till sannolikheter i budgivningen. Det gör du naturligtvis redan.

Fransmannen Vernes gjorde för många år sedan en analys av samtliga VM-givar. Han konstaterade då att bud i lågfärg inte lönade sig när handen var balanserad. Det var helt enkelt till nackdel, statistiskt sett, för det egna paret att visa lågfärgen. Detta fick han fram genom att jämföra budgivningen vid båda borden. I de fall lågfärgen visades vid ena bordet men inte vid andra kunde han bokföra skillnaden.

I ovan nämnda studie visade han också på att om man spelade samma kontrakt vid båda borden, så vann det par som använt färre antal bud i genomsnitt några imp per bricka. Självklart egentligen.

Jag tror inte att antalet bud i sig är det som gör skillnaden. Det är i stället vilken information som buden ger. Fler bud ger oftast mer information. Om budet 2 NT ber partnern bjuda 3 NT så är enda skillnaden emot ett direkt 3 NT att motståndarna kan komma in på treläget om de vill och vågar.

Goda spelare inviterar sällan till utgång, och använder sällan beskrivande invitbud. Man bjuder hellre en hård utgång utan att lämna ut onödig information. Detta gör försvarets uppgift svårare och man undviker också ibland att bli dubblad. Med trumfstöd skall man normalt sett inte gå omvägar. Jag tror att det är bra att bjuda direkt till en lämplig nivå och att värdet av att lämna information om den egna handen ibland överskattas.

En snabb budgivning ger motståndarna problem, de får mindre information, mindre tid och mindre eget budutrymme. Detta är strategi i en enkel form. Båda spelarna känner till den och vet att den är självklar. Vid bordet gör man ofta taktiska avgöranden i linje med denna strategi - och den fungerar.

När du studerar ert system kanske du upptäcker någon sekvens där ni till synes utan skäl inte följer denna strategi. Då måste ni väga för och emot. Finns det några skäl att skynda långsamt, eller är det bättre att följa ovanstående strategi?

Det tänkta arbetssättet är alltså att först definiera vilka strategiska regler ni är överens om eller prioriterar, för att sedan studera era metoder mot den bakgrunden. På så sätt kan ni finna eventuella svagheter i era metoder.

RÅD: Ta hänsyn till informationsflödet i budgivningen, både när du arbetar med vilka metoder ni skall använda och, framför allt, när du sedan använder dem i praktisk bridge.

Vilka signaler vill du ge till partnern? Till motståndarna? Hitta budsekvenser där ni snabbare kan komma fram till vad som skall spelas utan att lämna ut onödig information.

2.2 Budgivningens balans

Den starkare sidan vinner mest på informationsutbyte. Detta är en enkel, men ändå viktig, generell princip. Både spelföraren och försvaret har glädje av information från de bud som avgivits, men det är inte detta som avses här. Budgivningens balans handlar om vilken sida som bäst kan utnyttja informationen *i budgivningen* - ofta konkurrensbudgivning eller förväntad sådan.

Ju mer övervikt en sida har, desto mer kan de kosta på sig att bjuda fler, eller mer beskrivande, bud. I en slambudgivning tar man ofta god tid på sig för att vara säker på att slammen verkligen skall bjudas, och det kostar sällan något att också fienden får samma information. De har inte tänkt att bjuda över.

När man vet att motståndarna har det mesta av korten lönar det sig inte alltid att beskriva sin hand. Det betyder inte att det inte lönar sig att bjuda. Det handlar också om att ta bort budutrymme, att hitta gemensamma färger att konkurrera med och ibland rent av att sprida felaktig information.

I ett bridgesystem finns en mix av informativa bud och praktiska bud. Kanske mer kunskap kan lära oss när och hur vi skall använda det ena eller det andra. Alla har väl gjort ett meningslöst inkliv, bara för att finna att motståndarna var de enda som hade glädje av upplysningen. Ofta både i budgivningen och spelet.

Jag tror att man ibland överskattar värdet av att beskriva sin hand. Ett exempel är olika bud för invithänder till utgång med tre eller fyra kort i stöd till en femkortsfärg. Det kan mycket väl vara motståndarna som har mest glädje av den upplysningen. Här kommer vi tillbaka till Vernes, Cohen och *Lagen*.

När det rör konkurrensbudgivning är vetskapen om motståndarnas sammanlagda antal trumf ibland avgörande. Balanseringsbud baseras ofta på hur många trumf de har. Det kan vara bra att skapa en osäkerhet i detta avseende. Osäkerheten drabbar visserligen också det egna paret men ibland kanske detta är att föredra?

Kan man ge partnern information men hålla motståndarna ovetande? Kanske finns det information som är värdefull för oss men inte för motståndarna? Här finns det plats för uppfinningsrikedom. Ett exempel kan vara att ett bud som berättar om intresse för vidare budgivningen (eller ej) i stället för att visa något specifikt om handens fördelning.

Budgivningens balans bör påverka både strategi och taktik men det är svårt att ge allmänna regler för den praktiska användningen. Utgångspunkten är emellertid enkel - du bör fråga dig vilken sida som är den starkare i en given situation (vid bordet eller i systemet). Svaret måste ofta baseras på sannolikheter, men det är vi ju vana vid.

Dina metoder eller taktiska avgöranden kan naturligtvis inte alltid följa denna regel, men använd den i kombination med andra strategiska vapen. Låt mig ta några exempel på hur man kan misshandla principen, eftersom detta är lättare!

En del par använder öppningsbudet 2 sp som destruktivt med 0-5 hp och okänd fördelning, s k "terrorist 2 S". Man kan tycka att detta är en idealisk konvention efter två pass. Nu behöver man verkligen störa motståndarna. Man glömmer då att försvaret kan betrakta 2 sp som utgångskrav för sin sida, med kravpass och allt.

Svaga hoppande inkliv till 2-läget är en annan vanligt förekommande konvention. Tanken är att ta bort budutrymme för motståndarna, vilket är bra. När din partner passat i förhand är det emellertid inte lika effektivt att använda riktigt svaga hoppande bud, för nu vet både du och motståndarna vilken som är den klart starkaste sidan. Informationen kommer helt enkelt att vändas emot det egna paret.

Efter partners förhandspass är det bra att svaga bud har ett större styrkeintervall och systemligt kan vara starkare än normalt. De flesta gör tvärtom och avger buden på ännu svagare eller sämre händer.

Alla bud i denna situation bör vara meningsfulla för den egna sidan, d v s invitera partnern att delta. I annat fall kommer informationen att vändas emot det egna paret.

Psykbud är något som vissa spelare gör ofta, andra sällan och några aldrig. Att alltid bjuda ärligt är lika fel som att alltid markera ärligt eller alltid spela ut ärligt. Använd fantasin när det är lämpligt.

En bra strategi kan vara att utnyttja vetskapen om hur styrkan är fördelad rent taktiskt.

I ett givet budläge vet alla vid bordet hur styrkan mellan paren troligen är fördelad men det gäller att vara överens om hur detta skall påverka era metoder. Strategi måste ju deklarerars, men det måste även en i förväg bestämd taktik. Tänk på det också.

RÅD: Riskerna med att ge en felaktig eller diffus bild av din hand minskar när det är motståndarnas giv. Det är befogat att våra metoder är mindre exakta och mer riskabla i denna situation. Ta hänsyn till den troliga fördelningen av styrkan mellan NS och ÖV.

2.3 Positionsfaktorn

Det viktiga med positionsfaktorn är vem eller vilka som har visat begränsad styrka. Beroende på hur budgivningen har startat förändras oddsen för hur styrkan är fördelad. Detta avsnitt är egentligen bara en förlängning av det föregående, men sett ur en mer praktisk synvinkel.

Den normala förväntningen på en giv är att spelarna i genomsnitt har 10 hp var. Efter ett pass från första hand är detta inte längre sant. Skillnaden är kanske inte enorm men ändå märkbar. De övriga tre spelarna har nu 11-12 hp i genomsnitt. Efter två pass har snittet ökat ytterligare något för de kvarvarande händerna.

Metoderna måste anpassas efter de nya förutsättningar som råder. Det betyder inte nödvändigtvis att buden skall ha olika betydelse men det finns anledning att fundera över era metoder i dessa situationer.

En vanlig situation är att din partner passar och nästa man öppnar. Även om du nu själv har en minimal öppningshand är risken stor att motståndarna har övervikten av styrkan.

En faktor som spelar in just i denna situation är att motståndarna redan har ett försprång, genom sitt öppningsbud. Antingen skall du agera och försöka ta igen förlorad mark eller passa och låta dem hållas tills vidare. Detta är rent taktiska avgöranden.

Vad som kan vara viktigt är att era metoder anpassas så att dina bud blir mindre informativa eller åtminstone mer flexibla. Du vill lämna ut mindre information men också kunna hitta en gemensam trumffärg så snabbt som möjligt. Kanske en omöjlig ekvation.

Däremot är det helt möjligt att ha en strategi som åtminstone tar hänsyn till positionen och principen om Budgivningens balans. Jag kan berätta om min egen, som ett exempel. Låt oss säga att partnern passat och nästa man (som kan vara en kvinna) öppnar med 1 ruter.

Efter partnerns pass vill jag att alla inkliv (och UD) är mer flexibla rent styrkemässigt. Vi ska kunna kliva in på mindre hp än normalt men också kunna avge spärrbud på starka händer. Alla bud har ett större intervall än utan förhandspasset eftersom vi vet att det ofta är motståndarna som får mest nytta av precisa upplysningar.

Dessutom, i denna situation, skall bud vara meningsfulla i syftet att konkurrera vidare i budgivningen. Det är inte samma sak som att de måste visa en viss styrka. Vad som menas är att de inbjuder partnern att delta. Så även ett spärrbud i denna situation.

Detta innebär att jag måste passa ner trista händer eller titta lite extra på zonläget innan jag väljer att kliva in. Ulf Nilsson anser att styrkan för ett inkliv inte spelar någon roll så länge man har en "ren" hand. Således skulle han utan vidare kliva in med 1 spader på:

KJ9xx / xxx / xx / xxx

även i zonen, tror jag, men kanske inte ens i ozon med:

D9xxx / KJx / Jx / Kxx

I denna situation, efter partners pass, håller jag definitivt med honom. Mycket mer onda saker kan hända om vi kliver in med den sistnämnda handen.

Så långt min egen filosofi. Se till att skapa en egen.

Också om vi är öppningsidan har det stor betydelse om det finns ett förhandspass. Vi skulle exempelvis kunna behandla följande sekvenser olika:

1) Pass 1 H 1 S 2 C

2) 1 H 1 S 2 C

2 klöver kanske skall vara rondkrav i första läget men inte i andra eftersom oddsen är helt olika för vilken sida som är den starkare. Eller kanske alltid konstruktivt i första läget men eventuellt svagare i andra.

RÅD: Se över metoderna efter ett, två eller rent av tre pass. Här finns mycket som kan göras eftersom positionsfaktorn förändrar oddsen.

2.4 Hitta en trumffärg

När du har en färg med 5 kort är oddsen att partnern har stöd över 50 procent. Detta är anledningen till att man numera föredrar att kliva in med en femkortsfärg framför att upplysningsdubbla med 5431. Oddsen förändras naturligtvis hela tiden i budgivningen.

Idag är öppningsbud som 1 klöver eller 1 ruter vanliga som uppsamlingsbud. De blir därigenom känsliga för inkliv, särskilt om motståndarna hittar en gemensam färg. I en sådan situation kan det vara nödvändigt med en annan strategi än den normala.

En möjlighet är att använda vissa bud för att visa flera färger för att öka chansen att hitta en egen gemensam färg. På samma sätt kan man i andra konkurrenssituationer anpassa sina metoder efter förutsättningarna.

Det är uppenbart för mig att den sida som först hittar en gemensam trumffärg har en fördel, genom att de kan bestämma tempot i budgivningen.

Det är oftast den hand som visar trumfstöd som måste avgöra om han skall bjuda så högt han kan i färgen eller välja en annan väg. Ett exempel:

1 D 1 S D ?

Budet 3 S är ett bra bud, men vad visar det? En nackdel med alla andra bud är att de inte tar bort lika mycket budutrymme. Den mest effektiva betydelsen av budet borde vara att ge partnern information om spelstyrka, men låta motståndarna gissa huruvida de skall bjuda över.

Ett nytt exempel, också det baserat på min egen budfilosofi:

S: J 9 4 3 H: 10 9 5 D: 4 2 C: J 7 4 3

Lagen säger att vi kan bjuda 3 S. Om partnern har fem spader så har motståndarna säkert åtta trumf i någon färg. Detta hjälper naturligtvis inte. Deras trumf är kanske en lågfärg. Kanske klöver som dessutom sitter 4-1. Om vi bjuder 3 S kommer vi troligen att tvinga dem att dubbla oss oftare än vi vill spela 3 S dubbelt. Dessutom innebär denna typ av spärrbud att vi plockar ut partnern bland publiken.

Jag tror att 3 S är ett effektivt spärrbud även om det visar en lite bättre spelhand:

S: J 9 4 3 H: 9 D: 10 7 4 C: E J 9 6 3

Beroende på om 1 S var svagt eller en bättre hand kan 4 S vara en bra offring eller gå hem. Oavsett vilket så är 3 S troligen ett högst spelbart kontrakt. Det vill jag att 3 S skall betyda.

Höjningar i trumf på ena eller andra sättet är ett viktigt strategiskt kapitel för alla par och det är er uppgift att utforma er egen policy i olika situationer.

Förr i tiden ansågs det farligt att visa sin fördelning med svaga kort efter motståndarnas öppningsbud. Det är det fortfarande men samtidigt måste vi vara aktiva och leta efter en trumffärg. Då får vi ibland ta det onda med det goda.

Peter Fredin har en förkärlek till att visa 5-5 med svaga händer genom inkliv som direkt visar båda färgerna. Buden kan vara svaga eller starka (med mellanstyrka måste man kliva in i en av färgerna). Nackdelen med att visa handen kan förutom risken för dålig anpassning vara att motståndarna får reda på sitsen.

Fördelarna är att buden tar upp budutrymme och att chansen för att hitta en spelbar trumf är drygt 80 procent. Huruvida det lönar sig med en så aggressiv approach kan bero på position, zoner eller spelstil rent allmänt.

Andra varianter av fördelningsvisande inkliv blir allt mer vanliga. Ett av de mer intressanta är olika sätt att visa fyrkorts högfärg med längre lågfärg. Lindkvist 1 NT var en föregångare på detta område, men eftersom sangbudet kan behövas i sin naturliga betydelse visar man nu tvåfärgshanden på andra finurliga sätt.

RÅD: Vad kan göras för att öka möjligheterna att hitta en trumffärg innan motståndarna gör det? Skall ni vara mer aggressiva, och hur påverkar det i så fall era svarsbud? Se över era principer och trumfstödsvisande svarsbud, med utgångspunkt från budutrymme, samarbete och information.

2.5 Samarbete i budgivningen

Det finns metoder som direkt syftar till att göra den ene spelaren till kapten. Ett exempel är reläbudgivning. Ett annat är när den ene spelaren begränsar sin hand och den andre därmed kan överblicka den gemensamma styrkan.

Om man använder kaptensprincipen begränsar man naturligtvis också den ene spelarens möjligheter att aktivt delta i budgivningen. Det är oundvikligt att det blir så även i helt normala budgivning. Vad som kan vara viktigt är att den som råkat bli kapten kan släppa in partnern igen.

Samarbete är naturligtvis inte alltid nödvändigt, men grunden för era metoder bör vara att bud strävar efter samarbete. Ett sätt är att olika stödvisande bud visar olika grader av intresse för vidare budgivning.

Att gemensamt finna en offring mot motståndarnas utgång kräver gott omdöme och samarbete samt att man är överens om vad olika stödvisande bud visar. Eftersom det jämt och ständigt rör sig om nya situationer behövs både gott omdöme och någon form av allmänna principer för vad exempelvis enkla, respektive hoppande, stödbud visar.

Dessutom finns nästan alltid andra möjligheter; överbud, hoppande bud i andra färger, ovanliga sangbud och så vidare.

I modern bridge har det blivit vanligt att välja 3 NT framför 5-3 (eller till och med 4-4) i högfärg, vilket borde betyda att denna politik lönar sig. Kanske kan våra nuvarande metoder förbättras, så att vi bättre kan avgöra vad som är rätt val mellan 3 NT och 4 hö? I sangsystemet kanske vi kan ha två sätt att visa 5332 beroende på hur "sangvänlig" handen är? Då får inte heller motståndarna reda på huruvida vi har 5-3 eller ej.

RÅD: Sikta mot samarbete när det är möjligt men var framför allt överens om vad som gäller. Håll reda på vilka resultat ni får när ni väljer mellan 3 sang och 4 hö när ni har 44 eller 53 i hö. Kan ni förbättra era möjligheter att välja rätt?

2.6 Spärrande bud

Spärrbud är en viktig del av budgivningen eftersom de förekommer ofta, i olika skepnader och sammanhang. Strategin med ett spärrbud är att ta upp budutrymme för att göra det svårare för andra sidan att finna sitt bästa kontrakt.

Eftersom man hoppas att motståndarna har det högsta kontraktet är det viktigt att man inte beskriver sin hand alltför väl. Det vore sämre om man gjorde det. Nackdelen med spärröppningar som kan visa vad som helst är dock att man till en viss del kopplar bort partnern från budgivningen.

Man får helt enkelt välja spelstil. I första hand i ozon kanske det lönar sig bäst med spärröppningar som kan vara lite av varje, i andra positioner kan det mycket väl vara så att en treöppning skall vara mer beskrivande.

Min egen filosofi när det gäller spärrbud är inte samma nu som förr. Då ville jag spärra bort motståndarna. Numera hoppas jag i stället att mina spärrbud skall få dem att bjuda för högt. Kanske det inte är helt solklart vad skillnaden är, men den finns.

RÅD: Fundera på vad ni egentligen vill med era spärrbud och bestäm vilken filosofi som gäller för olika typer av spärrbud: öppningar, inkliv, höjningar med mera.

2.7 *Krångligt eller enkelt*

I ett budsystem låter man ofta budutrymmet styra utformningen av systemet. I ett reläsystem finns plats att visa olika fördelningar genom att budutrymmet används på ett optimalt sätt. Om det inte finns tillräckligt med bud för att täcka alla möjligheter gäller det ibland att prioritera vad som är vanligast förekommande.

När vi konstruerar och utvecklar våra egna metoder glömmer vi ibland att vi också måste försöka försvåra för motståndarna. Ett bud som bara har en betydelse är givetvis lättare för dem att hantera än ett bud som har flera betydelser. De kanske till och med måste avvakta för att agera senare. Vi tvingar också motståndarna att anpassa sina metoder till våra bud.

Om budet 2 H i en given situation visar minst fem spader eller en svag hand med en lång lågfärg kommer vi att ha spader i minst 80 procent av fallen men vi tvingar ändå motståndarna att använda spaderinkliv som ett naturligt bud. Det är troligen bra om vi kan begränsa motståndarnas möjligheter när vi är svaga och de starka. Samtidigt som motståndarna inte får veta färgen om de tar över budgivningen blir förstås konsekvensen att vi inte heller själva vet – men vi kan ofta gissa rätt bland alternativen.

Förutsättningarna för hur enkelt eller komplicerat man skall bygga systemet beror förstås på individerna som skall spela det. Det som kan tyckas vara komplicerat för den ene kan vara enkelt och lättfattligt för den andre. Det som lönar sig sämst är att använda komplicerade metoder som man inte behärskar, eller att ändra saker hela tiden efterhand som givarna inte passar.

Ett stort och svårt kapitel för många par är betydelsen av dubblingar i olika situationer.

Oavsett hur många och klara regler man hittar på, tycks ständigt nya lägen dyka upp och följderna kan bli gissningar och missförstånd.

Ett led i er strategi bör vara att dokumentera era metoder eller, för de flesta, att se över den dokumentation som redan finns. Att förenkla systemet behöver inte vara rätt men att förenkla dokumentationen kan inte vara fel. Återigen ber jag er att inte vara låsta till gamla tankesätt. Försök att se era metoder ur olika perspektiv för att se om det finns generella principer ni omedvetet använder. Skriv i så fall ner dem, och gör därmed systemet lättare att komma ihåg.

RÅD: Hitta på saker som gör det svårare för motståndarna men tänk också på att ni skall kunna hålla reda på alla små överenskommelser. Gå igenom era allmänna principer då och då och skapa fler överenskommelser av detta slag för att spara på minnet och för att täcka in fler situationer.

2.8 *Utspel och spel*

Utspellet har väl inte mycket med samarbete och system att göra. Kanske är det bra om man vet vilken utspelsfilosofi de båda spelarna har och den behöver väl inte ens vara gemensam. Självt väljer jag nästan alltid först färg och först därefter vilket kort i färgen

jag skall spela. Jag drar för ess oftare än de flesta eftersom jag tror det är bättre än att alltid spela esset.

Utspelsfilosofi är inget man (normalt sett) deklarerar även om det kanske borde göras. Här finns således chansen att lagligen sitta inne med upplysningar som motståndarna ej har.

Markeringar har också sin egen filosofi. Tillsammans med Björn utvecklade jag ett nytt sätt att se på markeringar. Det normala är att alla kort, åtminstone i de första sticken, är markeringar av något slag. Udda eller jämnt, styrka eller svaghet, högt eller lågt.

Vi bestämde att endast högt – lågt (eller höga kort) var markeringar. Lågt – högt eller bara det lägsta kortet var ingen markering. I stället för att välja mellan att markera för udda eller jämnt var vårt val att markera för udda eller att inte markera.

Är man ett samspelt par eller två goda bridgespelare känner man oftast instinktivt när en markering är nödvändig eller bra. Detta beror kanske på korten eller situationen i övrigt.

Ibland sitter spelföraren inte med samma information som vi har och då kan vi tjäna på denna metod.

Givetvis innebär det att om vi inte markerar för udda kort så har vi antingen ett jämnt antal eller så bedömer vi att partnern inte behöver denna information. Det kräver en viss övning i att inte sluta tänka, men annars är det inte så svårt.

Skillnaden emot normala markeringar är att man där tvingas välja mellan att markera sant eller falskt.

Det sista var igen mer en redovisning av min egen filosofi än några råd. Kanske ni inte ens tycker att man behöver ha någon strategi för spel och motspel och jag tänker inte säga emot er. Gör det som passar er bäst.

2.8.1 Arbetsuppgift:

Samtal med partnern om den egna strategin inom varje kapitel.
Planera för nästa steg, analysen av det egna systemet.

3 STRATEGI – ANALYS AV DET EGNA SYSTEMET

Du och din partner ska analysera ert system. Ni ska leta efter svagheter i era metoder. Ni ska formulera en strategisk plan i olika delar. Allt detta blir så småningom er egen bridgefilosofi. Ni kan göra det tillsammans eller var och en för sig, för att sedan jämföra resultaten. Det spelar mindre roll vilket.

De flesta har svårt att se eller acceptera svagheter med egna metoder. Så länge man tycker en konvention fungerar bra och trivs med den behåller man den. Förändring kräver att man ändrar åsikt (eller kompromissar).

Det är inte heller nödvändigt att ändra i systemet för att utvecklas. Många gånger rör det sig i stället om hur man använder sina vapen. Delen om metoder ut strategisk synpunkt avslutas med några punkter som rör ert arbete rent praktiskt med systemet.

3.1 *En strategisk plan*

I föregående avsnitt har jag försökt dela upp bridge i olika strategiska områden. Hur ni själva formulerar er plan är helt upp till dig och din partner. Det kanske blir i form av ett skriftligt dokument eller att ni helt enkelt diskuterar igenom det ni anser vara av värde för er egen del.

För att göra en analys kan ni bryta ned metoderna i sina beståndsdelar: Konstruktiva öppningsbud, svaga öppningar, dubblingar, inkliv, konkurrensbudgivning, försvar mot öppningar, etc.

För varje avsnitt gäller det att finna svaga och starka sidor i systemet, diskutera vilken strategi som gäller. Hur elimineras eller minskas effekterna av svaga sidor? Hur får ni mer glädje av de starka sidorna? I detta läge kan ni naturligtvis även göra ändringar i ert system eller anta en ny strategi, men jag föreslår att ni nöjer er med att anteckna för att göra ändringar först när alla delar av systemet har analyserats.

I ett senare skede kan det vara önskvärt för exempelvis landslagets kapten eller coach att ni kan redogöra för era metoders svaga och starka sidor. Det viktigaste är emellertid som jag ser det att ni arbetar med inriktning på att klara er målsättning.

Det finns inget tvång om rapportering av eventuella framsteg i detta program, men jag är tacksam om ni efter er metodanalys vill berätta om eventuella framsteg.

3.2 *Vem är kapten?*

Ibland är spelarna i ett par inte överens om betydelsen av ett bud. Detsamma kan gälla när det gäller strategiska frågor eller vid utveckling av systemet. I vissa fall är det säkert så att den ene av spelarna är systemkaptenen som trumfar igenom sin vilja medan andra par har ändlösa diskussioner varefter man till slut antingen är överens eller inte. Oavsett hur det fungerar i ditt par vill jag betona vikten av att man faktiskt har positiva känslor för sina metoder. Tror man inte att systemet till alla delar är bra kommer det att påverka den allmänt positiva attityd som vi skall eftersträva.

Om den ene bestämmer är det kanske så att partnern i fråga litar på, att beslutet blir det rätta. Det enda problem som kan finnas i så fall är om inte båda spelarna har samma kunskap om vad som ligger bakom beslutet. Det sämsta är troligen om man efter en diskussion fortfarande inte är överens. En möjlig väg är att man har någon utomstående att rådgöra med och det bör då vara någon som båda spelarna har förtroende för.

3.3 Hur mycket skall man skriva

Det finns stora skillnader i hur man beskriver sitt system. Från kanske ett par, tre sidor till flera hundra. Ändå kan det kanske vara så att paret med två sidor är mer samspelade. Det viktiga är inte dokumentationen i sig utan att den beskriver vad båda spelarna är överens om.

Paret som helt eller delvis saknar en beskrivning på sina metoder kanske spelar enklare eller helt enkelt har sina överenskommelser i ryggmärgen. Därför får man ibland, på en fråga om deras budgivning, svaret ”naturligt”. Då betyder det egentligen ”naturligt så som de uppfattar detta begrepp” och det är inte säkert att man skall nöja sig med det svaret. Man får helt enkelt formulera om frågan.

En systemdokumentation är för många ett nödvändigt ont. Det finns många faror med tunga kompendier. Låt oss se på några dåligheter för att försöka undvika dem.

Systemändringar har en tendens att smyga sig in i kompendiet. Ändra inte förrän ni är överens om det och när ni verkligen bestämt er.

Det kan vara en stor press för spelare att veta att kompendiet måste behärskas. Det är inte roligt att läsa, det måste göras. Är det dessutom fyllt med nyheter och andra tunga avsnitt kan resultatet bli att spelaren känner osäkerhet med systemet. Inte bra.

Vissa konventionella svar och sekvenser måste beskrivas i systemdokumentationen men undvik att göra utsvävningar där sunt förnuft, logik och generella principer kan ta över.

Om du känner för att räkna upp alla sekvenser, för att kontrollera att allt är logiskt och att du och din partner är överens, så gör det. Men skriv gärna också en sammanfattning om denna räcker för att ”komma ihåg” vad som bestämts.

3.4 Systemet

Svagheter i ens metoder upptäcks ofta först vid praktiskt spel. De flesta löser detta problem genom att ändra systemet. Det låter bra och logiskt, men överdriv inte för då blir systemet aldrig färdigt. Ändringar som görs ”i all hast” har också en förmåga att ställa till det om man inte är säker på att ändringen verkligen gäller.

En annan risk innebär det att ändra i situationer som är sällsynta. Även om ändringen är befogad kan den lätt glömmas bort. Så tänk alltid två gånger innan du ändrar en sådan överenskommelse.

När det finns en plan för ert vidare systemarbete så följ den steg för steg i den takt som är lämplig för båda spelarna. Planen kan också utvecklas stegvis i takt med att man studerar olika aspekter av budgivningen eller systemet.

I praktiskt spel får man alltid möjligheten att känna efter om man är på rätt väg, förutsatt att det är seriöst spel eller träning. Undvik att träna om ni inte orkar med att vara seriösa. Kvalitet är i detta avseende lika viktigt som kvantitet.

3.4.1 Arbetsuppgift:

Fastställ resultaten av er analys och er strategiska plan
Bestäm hur dokumentationen av metoder skall ske
Bestäm en handlingsplan för fortsatt arbete med systemet

4 Strategi – Mentala och psykologiska aspekter

4.1 Spelaren

Man kan inte förändra sin personlighet, men genom att lära känna sig själv kan man utnyttja sina starka sidor och undvika eller tona ner effekterna av de svaga. Zia föreslår att man skall dokumentera sina misstag och på det sättet försöka finna de typer av fel som man oftast gör.

Låt oss studera olika egenskaper. Är det så att vissa är bra och andra är dåliga? Som jag ser det är egenskaper inte obetingat goda eller dåliga. Vissa egenskaper kan rent av vara både bra och dåliga, beroende på sammanhanget eller vem som har dem.

I ett bestämt par är det oftast spelarna själva som bäst kan avgöra vilka egenskaper hos de båda spelarna som är bra respektive dåliga. I vissa fall kan det dock vara svårt för två spelare att sitta ner och diskutera varandras goda och dåliga sidor. Försök ändå! Jag tror det viktigaste är att man är lite ödmjuk och självkritisk och att man även kan visa detta inför medspelaren.

Spelarna tillsammans, det vill säga paret, har också egenskaper. Dessa kanske inte alls stämmer överens med de enskilda spelarnas egenheter. De kanske blir en blandning eller kombination av de bådaskas personlighet, eller konsekvensen av vad man gått igenom och utträttat tillsammans. Kanske går det att resonera sig fram till vilka som är bra och mindre bra egenskaper för ett partnerskap. Jag tror det.

En bridgespelares viktigaste tillgång anses ibland vara självförtroendet (egot) och detsamma kan gälla för ett par (och ibland för hela laget). Självförtroende i sig är ingen egenskap utan mer en variabel. Gott självförtroende kan tyckas vara en egenskap men det är nog snarare en känsla. Jag väljer ändå att ta med självförtroende bland de egenskaper som vi snart skall gå igenom.

I många fall har en spelare en egenskap som är bra för honom men den påverkar medspelaren negativt. Detta är nog inte ett ovanligt problem och det är antagligen också svårt att finna en tillfredsställande lösning för båda parter. Ibland kan det hjälpa att ta upp problemet till ytan och diskutera det för att spelarna på så sätt får mer insikt och förståelse för varandras egenheter.

Låt oss nu gå över till att dissekera egenskaper och beteenden. Vad jag hoppas med detta avsnitt är helt enkelt att du funderar över egenskaper, bra som dåliga. Vilka egenskaper har du? Hur påverkar de din bridge, dig själv och din partner? Hur påverkar din partners beteende dig själv?

4.1.1 Fysik

Bra fysik är troligen inte nödvändigt, ens i långa tävlingar, för att spela bra bridge men kan å andra sidan knappast vara en nackdel. Rejl fysisk ansträngning strax före en match anses däremot vara av ondo. En lång promenad till spellokalen behöver inte vara fel men om man inte har en bra fysik bör ankomsten vara i så god tid att kroppen hinner återhämta sig. Det finns mycket mer att säga om fysik och bridge, men det överlåter jag med varm hand till dem som anser god fysik är viktigt.

4.1.2 Koncentrationsförmåga

Koncentrationsförmåga (vakenhet, uppmärksamhet) är färskvara. Spelare som kan koncentrera sig vid rätt tillfällen och slappna av emellanåt gör troligen mindre slarvfel och färre förhastade avgöranden.

Vissa spelare inte bara spelar utan analyserar givarna tills de har allting klart för sig. Om detta sker mellan spelen eller till och med in på nästa giv, tror jag att det kan bestraffa sig i längden.

Det finns nog ingen som kan klara att alltid vara koncentrerad när det behövs. För den som vill träna upp sin koncentrationsförmåga finns säkert skäl att undersöka möjligheten utanför bridgespelet.

4.1.3 Självförtroende

Ett stabilt självförtroende är inget som syns eller hörs. När en person framhäver sig själv är det snarare, som jag ser det, av brist på ett genuint självförtroende. Personen kanske försöker få en bekräftelse från omgivningen. Om man behöver att andra skall berätta hur bra man är, då är det ju faktiskt så att man saknar självförtroende.

I bridgesammanhang hör man ofta diskussioner om vems felet var. Det finns spelare som inte tycker om att erkänna, eller ens diskutera, misstag. Andra vill fundera på om det verkligen var ett misstag eller om det finns något hopp om att kunna bevisa att det åtminstone kunde varit rätt att göra det som gjordes.

Det finns spelare som verkar vägra erkänna några misstag alls. Detta kan förstås vara ett problem hur man än vänder på det. Ingen annan vill ju ta på sig misstaget och den som är skyldig vill kanske inte erkänna felet ens för sig själv. Varför? Det kan bero på att spelaren vill värna om sitt ego och vill behålla en bild av sig själv som en som inte gör några fel. Detta skall inte förväxlas med gott självförtroende, för det är det inte.

Om man kan leva med att man har vissa fel och brister blandat med sina goda sidor, och dessutom kan vara öppet självkritisk, tycker jag att det tyder på ett visst självförtroende.

Egentligen handlar självförtroende just om att kunna acceptera sina misstag.

Kan man förbättra sitt självförtroende? Antagligen. Om man inser vem och vad man är och nöjer sig med detta så borde man kunna ha ett bra självförtroende. Har man också en förmåga att arbeta med sina egenskaper och försöka bli bättre på de punkter som man tycker är viktiga är det antagligen ingen nackdel.

4.1.4 Egoism

Ett visst mått av egensinnighet och självupphöjande är antagligen nödvändigt för att komma till världseliten oavsett sportgren. I bridge är skillnaden mot individuella grenar att vi har en partner. Laget måste man också ta hänsyn till, men i mindre utsträckning. Det kan vara bra för ett lag att det finns förgrundsfigurer, men det kan naturligtvis också vara till nackdel beroende på hur andra lagspelare uppfattar det hela.

Jag tror inte att egoism är någon nödvändig eller ens bra egenskap hos en bridgespelare eftersom denna egenskap ofta drabbar medspelaren. Vem annars?

4.1.5 Mentala egenskaper

Ett starkt psyke låter ungefär som ett bra självförtroende, men det finns spelare som också har en utstrålning rent psykiskt, vilken gör dem svårare att möta i en tävling. Alla kan tillfälligt "äga bordet" och känna att motståndarna inte kan göra någon större skada, men det finns, tror jag, personer som har detta som en gåva av naturen.

Hårdhet, tuffhet, vinnarinstinkt kan vara bra mentala egenskaper, liksom förmågan att kunna växa med uppgiften. Känslighet är en annan egenskap, som i rätt sammanhang kan vara något positivt, medan överkänslighet är något helt annat.

Skall en spelare behöva tåla kritik från andra lagmedlemmar eller rent av utomstående? Jag tycker det, om kritiken bara framförs vid ett lämpligt tillfälle. Oavsett om den är befogad eller ej, måste spelare på denna nivå vara beredda att stå för sin insats.

Om man behöver beröm, eller inte tål kritik, från partnern är det som jag ser det en svaghet, men det är en sak som man kan klara ut inom ett partnerskap och därigenom blir svagheten kanske inget problem.

Till det mentala hör också envishet och humor vilka väl rätt använda kan vara bra egenskaper men kanske också ibland motsatsen. Uthållighet, rent psykiskt, tycker jag däremot knappast kan vara annat än en mental styrka.

Hur påverkas ditt psyke av omständigheterna? När motståndarna har tur? När de spelar bra? När ni har otur eller spelar dåligt? När du inte gillar motståndarna (eller en av dem)?

4.1.6 Bridgekvaliteter

I denna grupp vill jag placera de egenskaper som, rätt använda, är positiva tillgångar. Högst vill jag ranka omdöme (logik, sunt förnuft) och analytisk förmåga. Det skadar inte heller med lite brillians och fantasi.

När vi talar om kvaliteter i detta avsnitt är det inbegripet både den strategiska och den taktiska delen av bridge.

De flesta misstag som görs i bridge kan hänföras till de sju dödssynderna, en lista som jag tror skapades av "the Dallas Aces". Den ser ut så här i fri översättning:

1. Spelföring utan utsikt att lyckas
2. Försvar som inte kan vara rätt
3. Ensidiga avgöranden i budgivningen
4. Att bjuda en gång till när man vet att man inte skall göra det
5. Tekniska fel (lampan har slocknat)
6. Systemfel (oftast att man glömt systemet)
7. Impulsiva avgöranden (vad gjorde jag nu...)

The Aces tvingade sig själva att bokföra sina respektive misstag i dessa kategorier, för att lära sig vilka typer av misstag de olika spelarna oftast gjorde.

4.1.7 Bordsnärvaro

En sorts bridgeegenskap som är svår att definiera men bra att ha. Bordsnärvaro har oftast en koppling till gott självförtroende genom att spelaren vågar dra slutsatser som baseras på annat än budgivning och spel, d v s uttryck, tempo (förhoppningsvis bara motståndarnas) och annat som händer vid bordet.

Slutsatser från partnerns agerande är inte tillåtna, men däremot kan vad som händer i övrigt indirekt påverka vad man tror att partnern har. Om din partner psykar ibland kan du normalt sett inte ta hänsyn till detta, men om en motståndare därefter genom en lång fundering ”avslöjar” att något kan vara fel har du rätt att utnyttja detta – på egen risk.

Jag tror inte att en spelare i världsklass har råd att vara utan denna egenskap.

4.1.8 Arbetsuppgift,

IDENTIFIERA ERA STARKA OCH SVAGA EGENSKAPER

Börja med att tillsammans med din partner ”betygsätta” era respektive egenskaper med siffran 1 till 5. För varje av följande påståenden skall du dels svara för dig själv, dels vad du tror att din partner kommer att svara och dels vad du tycker att din partner *borde* svara!

Om du tycker att påståendet stämmer till fullo sätter du siffran 5 medan 1 betyder att det inte stämmer alls. Siffran 3 betyder att det varken är rätt eller fel medan 2 och 4 får användas för att nyansera.

Min fysik är tillräckligt bra för en lång turnering			
Jag är bra på att koncentrera mig när det behövs			
Jag slarvar ibland med att hålla koncentrationen uppe			
Mitt självförtroende är alltid bra			
Mitt självförtroende blir sämre av kritik			
Mitt självförtroende blir sämre om jag spelar dåligt			
Jag känner ibland att allt jag gör kommer att bli fel			
Jag tränar för lite			
Ibland vill jag framhäva mig själv			
Jag brukar erkänna mina misstag så småningom			
Jag gillar inte att diskutera eventuella fel under spelet			
Jag vill ha beröm från partnern när jag gör något bra			
Jag har svårt att direkt koppla av från givar där det blivit fel			
Mitt psyke klarar en lång turnering oavsett hur det går			
Jag spelar sämre om laget inte lyckas bra			
Jag spelar sämre om det går dåligt för oss som par			
Jag har svårt för att spela bra om motståndarna har tur			
Jag tål kritik i alla lägen			
Jag tål kritik om den är befogad			
Jag tycker att det skall vara trevlig stämning vid bordet			
Jag tycker att man skall ”hata” motståndarna			

Jag känner ofta på mig tidigt i matchen att vi kommer att vinna/förlora			
När vi ligger under försöker jag göra något åt det och chansar ibland			
Jag gör ofta avgöranden på egen hand			
Jag är bra på att analysera i försvarsspelet			
Mina spelföringar är fantasilösa			
Jag borde kanske läsa en bridgebok ibland			
Jag bjuder ofta en gång till utan en bra anledning			
Jag känner oftast på mig när partnern psykar			
Min bordsnärvaro är bra			

Om ni klarar er igenom denna test utan att bli ovänner så är ert partnerskap förmodligen inte så dåligt. Meningen är naturligtvis att ni skall jämföra svaren och diskutera de olika frågorna för att lära känna varandra bättre.

Om ni dessutom försöker att framledes dokumentera de misstag som sker och hänföra dem till olika egenskaper, kan ni antagligen komma en bit på vägen genom att, som Zia föreslår, undvika situationer som ni har svårt att hantera.

På samma sätt kan man naturligtvis studera sina bra resultat för att ytterligare framhäva spelarnas starka sidor.

4.2 Paret

Parets egenskaper behöver inte alls ha med spelarnas individuella personligheter att skaffa. Den högst skattade egenskapen hos ett par är nog vad man kallar att de är "svåra att möta". Denna uppfattning kan grundas på mentala eller bridgemässiga grunder. Det förekommer givetvis att vissa spelare anser att ett par är svårslagna medan andra gärna tar sig an detsamma.

Om man misslyckats vid tidigare försök kan man tycka att ett par är svåra att möta men det kan också vara så att egenskapen grundas på en kanske överdriven respekt för paret i fråga. Oavsett vilket känns det aldrig bra att spela mot någon som man tycker är just "svår att möta".

För att ha ett mål kan vi säga att ni helt enkelt skall försöka bli svårare att möta. Det kan göras genom att ni dels blir bättre men också genom att utnyttja motståndarnas svaga sidor och undvika era egna. Det går naturligtvis inte att variera hur mycket som helst inom ramen för era metoder, men kom ihåg att försöka.

4.2.1 Mentala egenskaper

Parets mentala egenskaper kan sammanfattas i deras gemensamma utstrålning vid bordet. I de flesta fall tror jag att detta sammanfaller med vad jag kallar positiva tankar eller vibrationer. Motståndarna skall kunna känna dessa och detta skall få dem att tvivla på att de skall kunna vinna mot er. Lätt att säga.

Nu kan det ju faktiskt vara så att motsatsen också kan vara rätt. Många har vunnit på att bli underskattade! Det kan vara svårt att ha en strategisk plan mot varje motståndare i detta avseende, men man kan kanske koncentrera sig på just de lag man normalt sett brukar ha svårt för att vinna emot. Gör upp en mental strategi, bestäm hur ni skall agera tillsammans!

Krishantering är viktig. När systemet misshandlas eller inte räcker till, eller när en eller båda spelarna gör misslyckade avgöranden, så vill det till att ha mental styrka och en gemensam plan. Oavsett om ni vill skratta åt misstagen eller skälla på varandra så se till att ni gör det som ni planerat. Följ planen.

Ibland är det svårt att vinna också. Om allting går bra är det lätt att ta ut segern i förskott. Då är det svårt att komma tillbaka om matchen plötsligt vänder. Detta är kanske ett individuellt ”problem”, men parets strategi måste klara även denna situation.

4.2.2 Bridgemässiga egenskaper

Parets kompetens beror på samstämmighet avseende bud- och spelmetoder, både när det gäller avtalade konventioner och alla nya situationer som ständigt dyker upp. Även med minutiösa förberedelser måste man bemöda sig om en taktik mot varje ny motståndare. Svagheter som kan utnyttjas i motståndarnas metoder. Egna svaga eller starka sidor som kan påverkas.

Rent praktiskt är det i en lång turnering inte alltid möjligt att hinna med (eller orka) att vara så noggrann som man skulle vilja. Därför blir mycket avhängigt av att man som par verkligen har en strategi som håller och att man rent taktiskt gör samma bedömning av de lägen som uppkommer.

4.2.3 Hur man blir ett bättre par

Vi har egentligen redan kommit en bra bit på vägen. Metoderna och samspelet. Våra svaga och starka sidor. Kännedom om oss själva och partnern. Om ni har lyckats med att ta er ända hit så är det inte omöjligt att ert par redan blivit lite svårare att möta.

Det allra svåraste hindret återstår förstås. På vägen mot världseliten finns en mängd andra par som också är på väg mot samma mål. För att bli bättre än alla dessa måste ni vara unika på ett eller annat sätt. Men den möjligheten har du och din partner.

Det steg som återstår nu är att utforma en strategi för ert par. Hur skall era egenskaper som par bäst utnyttjas. Ni har alla förutsättningar. Ni är medvetna om era styrkor och svagheter. Ert mål är att behålla övertaget och den positiva känslan som ni redan har, oavsett vad som händer.

Utforma en plan som ni sedan genomför. Svårare är det inte.

4.2.4 Positiva tankar

Ni som inte bara läst hit utan arbetat er hela vägen hit har stora möjligheter att verkligen bli ett bättre par. Ni har troligen lärt känna ert system, er själva, er partner och ert par bättre. Detta bör också resultera i att ni är ganska nöjda med ert arbete och ge ett visst mått av befogat självförtroende.

Om ni omsätter allt detta i praktisk bridge bör det också kunna ge resultat.

Ni har också förutsättningar att kunna tänka positivt. Allt negativt som kan hända under spelet är ni redan förberedda på. Låt det stanna vid ett dåligt avgörande, en misslyckad spelföring eller slarv med koncentrationen. Låt motståndarna ha sina turbrickor, men låt inte något rubba er inställning. Ta nästa avgörande med samma tillförsikt.

4.2.5 Arbetsuppgifter:

Identifiera svaga och starka sidor hos ert par.

Hur kan ni utnyttja era egenskaper bättre?

Kan ni undvika eller gå runt era svaga sidor?

5 STRATEGI – FÖRBEREDELSE

Att komma med i landslaget är kanske ett steg i rätt riktning, men förhoppningsvis är det inte ert slutliga mål. Snarare en självklarhet om ni nu är så bra som ni kan bli. Det finns dock alltid en risk att man "är nöjd" när väl uttagningen är klar. Därför är det lika bra att du och din partner förutsätter att ni skall spela i landslaget och redan nu förbereder er på vad det medför.

Att representera Sverige kan vara både positivt och negativt. Går det bra för laget är det naturligtvis ofta positivt, men det är inte så jag menar. Uttagningen innebär att man i viss mån blir en offentlig person, lite mer känd och samtidigt mer utsatt mentalt sett. Många av de matcher man kommer att spela i landslaget innebär att man möter kända spelare som man kanske har stor respekt för. Dina misslyckade avgöranden drabbar inte bara laget utan "hela landet".

Laget kommer att förlora, kanske ibland på grund av dig eller din partner. Datumscoren kanske ljuger, men vem kommer att tro det? Vilket är förresten viktigast, att laget kan placera sig eller att ditt par är bästa svenska par? Eller ännu värre, ditt par leder men laget ligger i botten. Hur tänker du?

Dina misstag kommer att publiceras och dina briljanta avgöranden kanske missförstås, eller, ännu värre, inte uppmärksammas. Du måste helt enkelt koppla av allt detta och i dina förberedelser för tävlingen bör du mentalt förbereda dig så att allt ont som kan inträffa inte skall störa de positiva vibrationer som du nu har.

Spelet försigår på främmande ort, med allt vad det innebär. Du kommer att ha en lagkapten som lägger sig i både det ena och det andra. Det är lätt att vara positiv nu, när du precis blivit uttagen, men låt inte verkligheten komma som en överraskning.

Under en tävling på 14 dagar som dessutom är oerhört viktig blir påfrestningarna på dig och ditt par mycket större än vid en normal bridgetävling. Det kräver att man mentalt eller psykiskt skall kunna klara mer än vad man är van vid. Därför bör den strategi som paret haft omvärderas med tanke på de nya förutsättningarna. Gå tillbaka till ruta ett och ta ingenting för givet. Eftersom det redan är klart att ni skall spela i landslaget så finns egentligen ingen anledning att inte ta detta steg redan nu.

När ni som par är på det klara med de nya strategiska förutsättningarna är det dags att ta itu med den bridgemässiga delen. Det handlar egentligen om två saker. Systemet och motståndarna. Normalt sett bör man inte (eller får man inte heller) ändra sitt system kort före ett stort mästerskap, eftersom systemdeklarationer ju sänds in ett bra tag före tävlingarna. Däremot är det fullt tillåtet att öva i konsten att använda sina metoder.

Träning och åter träning kan vara bra, men även genomgångar av budfilosofi och tester av olika slag för att främja samspeltheten och den allmänna beredskapen.

Motståndarna. Ofta finns det tillgång till deras budmetoder och det kan vara en bra början. Hur kan deras metoder vändas till er fördel? Hur kan ni använda era på ett sätt som gör det svårt för dem? Detta är ett svårt arbete, men just därför vill jag ge dig och din partner en möjlighet att fundera på dessa frågor redan nu.

Skaffa fram några system och tänk er att ni skall möta dessa i nästa EM. Sätt igång.

5.1.1 Arbetsuppgift:

Studera andra pars insatser i ett EM (eller motsvarande).

Utforma en strategi mot några tänkta par (eller deras system).

Utmana något annat par och gör det ”på riktigt”.

5.2 STRATEGI OCH TAKTIK – LAGET OCH LEDARNAS ROLLER

När uttagningen är klar och du och din partner är klara för landslaget måste ni inordna er i en ny roll. Som par har ni fått styra och ställa så mycket ni vill och ingen utomstående har kunnat lägga sig i era förehavanden.

En hel del av detta förändras inte, men ert par blir nu också en del av en större plan som vi kan kalla lagets strategi. Det är lagets kapten som ansvarar för denna.

Lagets förberedelser kan omfatta olika saker beroende på vem som är kapten, men det finns vissa punkter som oftast är med i programmet.

5.2.1 Laganda

Det är viktigt för laget att paren har en inbördes kännedom och respekt för varandra. Man kan inte jämföra det med vad som krävs inom ett par, men likaväl som positiva tankar är viktiga vid bridgebordet är de också viktiga mellan matcherna när man har olika aktiviteter med lagkamraterna. Det kan vara jämförelser, lagmöten eller att man bara umgås.

Även om lagkamraterna är långt borta, de kanske spelar och ditt par står över, behövs en positiv inställning. Om de skulle råka förlora behövs den ännu mer. Då menar jag inte en ytligt positiv inställning som ett påhejande ”Kom igen, vi tar nästa match”, utan mer att förtroendet för de andra spelarna är detsamma som tidigare.

Att skapa laganda är kaptenens främsta uppgift

5.2.2 Träning och förberedelser

Landslagets träning är inte så mycket bridgeträning utan mer en mental träning för det aktuella laget. Paren skall lära känna varandra och skaffa rutiner som sedan kan passa i mästerskapet som följer.

En av kaptenens uppgifter är att ta ut laget inför varje match. En kapten behöver således all möjlig information om de olika paren. Här kan det arbete som varje par lagt ner på sitt eget partnerskap vara ovärderligt, genom att kaptenen får tillgång till spelarnas egen värdering av sina svaga och starka sidor.

5.2.3 Kommande problem

Något som ofta försvinner i den positiva andan är krisplaneringen. Liksom ett par så har även laget svaga och starka sidor. Är spelarna inte förberedda på det värsta så förväntar de sig inte heller att det skall kunna inträffa.

Beroende på vilka som deltar i laget och i ledningen kan olika saker skapa problem. Jag tror att det är bra att ventilera dessa redan i ett tidigt skede.

Det som normalt sett skapar problem är förlustmatcher och brist på positiva tankar inom laget eller paren. Kan man lösa dessa problem innan de uppstår så är man en duktig kapten!

5.2.4 Spelarna som individer

Kaptenen har också till uppgift att under tävlingen se till att spelarna kan koncentrera sig på bridge utan onödiga störningar. Spelarna är olika individer med olika behov men skall också fungera som en enhet, ett lag.

En kapten måste få reda på spelarnas önskemål, svagheter och preferenser. Detta rör inte bara själva spelet utan annat som spelar en roll under tävlingens gång. Det är sedan kaptenens uppgift att ge både laget, och varje enskilt par, bästa möjliga förutsättningar.

6 MENTALA FÖRBEREDELSE INFÖR EN TÄVLING

6.1 Målhantering

Alla normala figurer sätter upp mål. Drömmen är naturligtvis att komma etta. Målet kanske också. Ibland kan målen vara mer realistiska, kanske att komma bland de fem bästa. Om målen diskuteras och upprepas blir de snart till förväntningar, vilket är ännu värre. Att inte uppnå sina mål är mänskligt, att inte leva upp till förväntningar nästan ett fiasko.

Att man har ett mål måste inte automatiskt innebära att man blir besviken när man ser att målet inte kan uppnås. Likväl är det oftast det man ser inträffa när ett lag eller en spelare plötligt chockas av insikten. Vare sig man gjort ett eget misstag eller är relativt oskyldig kan vetskapen om att målet inte kan uppnås leda till negativa tankar.

Att i denna situation sätta upp nya, mindre ambitiösa, mål att ersätta det ursprungliga målet, tror jag inte fungerar. Det nya, lägre, målet späder då snarare på den besvikelse laget/spelarna redan känner. Felet ligger snarare i inställningen till den första målsättningen.

Inte ens om målet uppnås är det alltid bra. Om målet är att i första hand klara av ett kval, så kanske spelarna är nöjda när detta uppnås. Men om målet redan är uppfyllt, så behöver man ju egentligen inte prestera något i finalen ...

Ett bättre mål, som varar längre, är målet att prestera sitt bästa under den givna perioden. Låt drömmen vara en dröm men var mer ödmjuk när det gäller det förväntade resultatet. Ett lags resultat beror på många spelare och många faktorer. Din egen insats styr inte alltid resultatet, och det finns inget positivt i att ha förväntningar på andra spelare.

I en lång turnering förekommer det också ibland delmål. Idag skall vi ta 50 poäng, eller mot Ukraina skall vi kunna ta minst 23-7. Vad händer? Om vi uppnår vårt mål är det positivt och om vi inte gör det är det negativt. Men även utan delmål är det ju positivt att vinna eller ta mycket poäng, så vad är fördelen med dessa tumskruvar? Det finns ingen!

För att undvika negativa tankar och stämningar måste man tänka att tävlingen varar tills den är slut och innan dess är slutresultatet okänt. Kan du prestera ditt bästa spel under denna period så får du bästa tänkbara resultat. Mål och förväntningar kan bara vara ett hinder.

6.1.1 Arbetsuppgift:

Beskriv parets svaga och starka sidor för din kapten i ett tänkt EM.

Ge de tänkta lagkamraterna en uppfattning om det värsta som kan inträffa vid ert bord. Berätta vilka egenheter ni har som kan göra er besvärliga som lagkamrater

7 GENOMFÖRANDET AV TÄVLINGEN

Denna sida hade jag egentligen tänkt lämna blank för att ni själva skulle kunna fylla i den när ni väl är där, men...

Om det är din första stora tävling, och kanske premiär som landslagsspelare, saknar du rutin. Det kan vi inte göra mycket åt. Den kommer du att skaffa dig efterhand. Vad du skall göra först är att fokusera på tävlingen som helhet. Det är en lång tävling. Du kan inte åka hem förrän den är slut. De andra som ingår i laget slipper du inte heller undan förrän allt är över.

Du vet vilka lag ni kommer att möta. De par ni kommer att spela mot är garanterat inte bättre förberedda än vad du och din partner är. De har svagheter i sina metoder och de har förmodligen ännu inte upptäckt de svaga sidorna i ert system.

Glöm sedan tävlingen. Glöm laget också. Du kan från och med nu bara påverka det som händer vid ditt eget bord. Återvänd till de strategiska planerna som du och din partner utformat för system och för att bäst utnyttja era egenskaper som individuella spelare och som par. Fokusera på den strategin och ingenting annat.

Resultaten i tävlingen kan påverka ert vidare öde, exempelvis genom att de bästa lagen går vidare till slutspel. Detta behöver du inte tänka på, det är kaptenens uppgift. Om det förekommer, vilket det normalt sett gör, att tävlingen också beräknas parvis med datumscore, kan din kapten eventuellt ha nytta av att se hur de olika paren lyckas resultatmässigt. Du själv har ingen nytta av denna information.

Det enda som fattas nu är att du ser till att förutsättningarna på platsen är sådana att du kan ladda upp på det sätt du vill. Koncentrationsförmågan, som du så väl behöver, är beroende av att du mår bra och är utvilad.

Oavsett vad som händer kommer du att ha kvar din positiva inställning till laget och du är redo att inte bara delta, utan spela vinnande bridge.